

Maar kleine John moest naar de kleuterschool. De ‘papschool’, zoals zijn vader ironisch wist te zeggen. Bij Kind en Gezin had de onsympathieke verpleegster gezegd dat dit goed was voor de sociale vaardigheden van het kind. Kind en Gezin was gehuisvest in de refter van de katholieke school. Het was er koud en het neonlicht gaf niet echt die aangename warmte die het vertrek wel hebben kon. Daarbij kwam dan ook nog dat de dienstdoende verantwoordelijke een arrogant figuur was. Vriendelijkheid en empathie stonden niet in haar woordenboek. Ze vond trouwens dat kleine Johnny een te grote mond had in verhouding met zijn hoofdje. Ze was een regelrechte verschrikking! Mama Van As ging nooit meer terug.

Johnny was inderdaad heel de dag alleen met zijn moeder. Van sociaal contact was er geen sprake. Familie of vrienden had het gezin nauwelijks, dus waren mama en kind vaak samen. Toen tante Jeanne die ene keer met de kleine, zoals ze hem noemde, was gaan wandelen in de kinderwagen had ze nadien gezegd dat er in dat ventje niet veel inzat. Hij keek wel vriendelijk en huilde niet, maar daar was ook alles met gezegd. Dit was ook de laatste keer dat tante Jeanne met de kleine mocht gaan wandelen.

Jeanne was de oudere zus van Agnes. Haar man was ingenieur en had een goede wedde, een knappe auto en een appartement in Oostende. Jeanne keek vaak neer op haar jongere zus en liet dat ook constant blijken. Miel moest haar niet. Hij vond haar een ‘kakmadam’.

Bij Van As hadden ze geen auto en al evenmin een appartement aan de kust. Alles werd te voet gedaan bij hen. Op reis gaan zat er ook niet in. Jeanne had een keer voorgesteld om kleine Johnny

een dag mee naar zee te nemen, maar daar hadden ze feestelijk voor bedankt.

De enige uitstap die ter sprake kon komen, was een tochtje naar het Noordkasteel, daar konden ze al stappend naartoe. Maar noch Agnes, noch Miel konden zwemmen, dus die reis ging ook niet door.

Het Noordkasteel was voor veel mensen van in en rond Antwerpen een goedkoop alternatief om na een werkdag toch nog een beetje te ontspannen. Je kon er op het kleine strandje spelen, in de vijver zwemmen en heel vette frietjes eten met een dikke klodder mayonaise.

Op een dag in september ging Johnny als vierjarige kleuter voor het eerst naar school. Er was niet veel keuze in de buurt, dus werd het de katholieke school om de hoek. De juf van Johnny was niet meer een van de jongsten. Ze droeg een halflange rok, platte schoenen en had een stoppelbaard. Ze was wel lief en zag meteen dat 'deze kleine' een speciale was. Hij was braaf, zeurde niet, maar speelde niet mee met de andere kindjes. Hij zat in een hoekje en hield alles met haviksogen in de gaten. Niets ontging hem. Toen hij een kleuter het speelgoedhondje van een ander kind uit de handen zag nemen, stond hij op, ging hij naar dat kind en gaf hij hem een enorme duw, met het gekende gejammer tot gevolg. Dit was de eerste keer dat hij met onrecht te maken kreeg. Juf Stoppelbaard had dit tafereel niet gezien en zette Johnny spontaan in de hoek, met een klets op de broek. Dat mocht toen nog. Maar hij hilde niet. Daar was hij te fier voor, want hij had gedaan wat hij moest doen.

Enkele dagen later werd mama toch bij de juf geroepen; voor een kort onderhoud had ze op een uiterst vriendelijke manier gezegd. Het zou niet lang duren.

Zij had de jongen geruime tijd geobserveerd en toch wel enkele zeer merkwaardige dingen opgemerkt. Johnny wilde altijd op diezelfde stoel, aan datzelfde tafeltje en op hetzelfde plekje zitten.

Ging het daar soms fout, dan werd hij niet boos, maar weigerde hij ergens anders plaats te nemen. Hij was ook heel lief voor de andere kindjes, zei zij. Laat er iemand zijn krijtje vallen, dan springt hij op, raapt het krijtje op en geeft het aan het juiste kind. Op de speelplaats loopt hij mee rond met de andere kleuters, maar hij is zeker niet opdringerig en vervelend. Vorige week had de juf beloofd dat ze die middag zouden schilderen op een groot blad. Het was echter bijzonder goed weer en de juf vertelde hun dat ze beter buiten zouden spelen, want morgen zou het regenen. Dat was buiten Johnny gerekend. Dit kon niet en hij keek de juf vreselijk boos aan met zijn donkerbruine oogjes. Hij weigerde ook naar buiten te gaan, want dit was niet afgesproken. Juf kon hem geen ongelijk geven. Ze sprak over de gedragingen van hem met de directie, maar die zei prompt dat hij een egoïstisch kind was. Altijd alleen bij de mama! Maar Stoppelbaard veegde dit argument van de baan. Neen, er was iets anders aan de hand. De jongen was braaf, lief en zeer attent. Hij had een bijzonder groot verantwoordelijkheidsbesef en rechtvaardigheidsgevoel.

In 1955 werd het woord autisme nog niet zo vaak in de mond genomen, maar kleine John had er wel wat trekjes van. Een vreemde jas aan zijn kapstokje in de gang, dat kon niet. Hij hield zijn jas dan maar aan.

De juffrouw zei tenslotte tegen mama Van As dat ze zich vooral geen zorgen hoefde te maken. Dat valt allemaal wel in zijn plooi. Maar nu kent zij zijn gedragingen en kan ze er al dusdanig rekening met houden.

Dit was een zeer afdoend bewijs dat de juf pedagogisch goed onderlegd was. Agnes ging met een gerust gevoel terug naar huis met haar kleine aan haar hand. Een tevreden koppeltje dat daar ging.

Toen Miel thuiskwam, vertelde Agnes hem wat de juf over Johnny verteld had. Ja-knikkend aanhoorde hij het hele verhaal. En zijn opmerking was zeer terecht. *Onze zoon heeft heel veel gelijkenissen met zijn moeder.* Hij knipoogde naar Johnny en gaf de mama een